

Vos in de Oostvaardersplassen. Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Opinie

12 december 2024 | Pagina 23

⌚ 3 min.

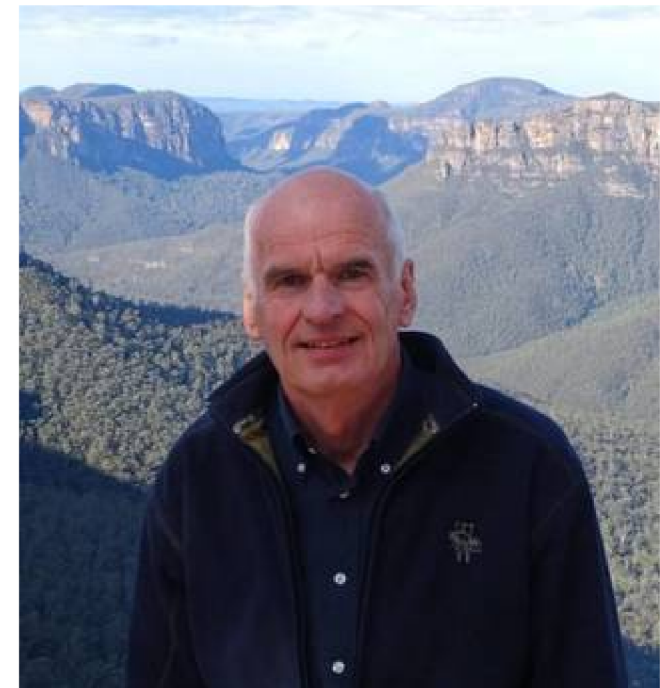
De grutto help je niet door de vos af te schieten. Verhoog het waterpeil in de weilanden en je hebt geen geweer nodig

Faunabeheer

De staatssecretaris Natuur van de BBB wil grutto's gaan fokken in stallen en meer vossen afschieten om de grutto te behouden. Tot veler verbazing was dit in de Volkskrant te lezen (Ten eerste, 5 december), niet bij De Speld.

Op de achtergrond van de uitspraak van de staatssecretaris voert de overheid op dit moment gesprekken met belanghebbenden (onder anderen jagers, natuurbeschermers en boerenorganisaties) over nieuwe regelgeving rondom jacht en faunabeheer. De Nederlandse wetgeving strookt niet meer met de Europese Natuurherstellwet, die deze zomer is aangenomen door het Europees Parlement. Ook is de regelgeving ingewikkeld en onduidelijk over wie het waar voor het zeggen heeft. Zo worden sommige dieren landelijk beschermd, maar mogen ze in sommige provincies toch geschoten worden. Dat leidt tot kostbaar en tijdrovend juridisch getouwtrek.

Een voorbeeld van juridisch getouwtrek tussen overheid en burgers is de vraag of de vos in een weidevogelgebied nu wel of niet afgeschoten moet worden. Uitgangspunt is dat de vos een beschermde diersoort is. Maar de vos is op de landelijke vrijstellingslijst geplaatst, omdat de vos schade zou veroorzaken. Dit betekent dat de vos het hele jaar door overdag bejaagd mag worden. Om de weidevogels extra te beschermen, heeft een aantal provincies een ontheffing verleend om de vos ook

Jan van der Zee is bestuurder van Platform Natuurlijke Veehouderij.

's nachts met behulp van kunstlicht te mogen schieten. Dat roept begrijpelijkerwijs weerstand op. Want ecologen en natuurbeschermers en ook duurzame boeren stellen een andere vraag: is de vos wel de boosdoener waarvoor hij wordt gehouden?

Natuurlijk zal een vos, als hij de kans krijgt, ook een ei of kuiken van een weidevogel verorberen. Het is echter nooit aangetoond dat de vos, samen met andere predatoren, de oorzaak is van de landelijke achteruitgang van deze vogels. Een vos voedt zich toch hoofdzakelijk met muizen.

De echte oorzaak van de achteruitgang is de verandering van het leefgebied van de weidevogels. Door de voor de hedendaagse landbouw gewenste verlaging van het waterpeil, de rijke bemesting en het intensieve maaibeheer zijn de weilanden nu minder geschikt voor weidevogels. Er is simpelweg maar weinig eten voor ze te vinden, geen overvloed aan insecten in het voorjaar voor de kuikens. Dit veranderde landschap is echter wel geschikt voor andere diersoorten, zoals kraaien, ganzen, vossen, marters.

Er blijft een kaal en levenloos landschap over als je de bij dit nieuwe landschap behorende vossen en kraaien bejaagt, omdat ze de laatste weidevogels bedreigen. Of als je bomen kapt, omdat van daaruit roofvogels en kraaien uitkijk kunnen houden.

Nieuwe wet- en regelgeving hoort in dienst te staan van het nut van het algemeen. Het is daarom van uiterst belang nu de kans te grijpen en de stelselwijziging jacht en faunabeheer vanuit deze invalshoek te herzien. Dat betekent dat we de leefomstandigheden voor de gewenste diersoorten moeten optimaliseren, dat we moeten werken aan het opbouwen van het voedselweb vanuit een gezonde bodem.

Voor grutto's zullen de weilanden over grote oppervlakten voldoende vochtig moeten zijn, dit betekent het waterpeil omhoog. Hierdoor kunnen weidevogels weer met hun snavel de grond doorboren, op zoek naar wormen en larven. De muis en vos blijven weg, want die houden niet van natte voeten. Kruiden en klavers moeten een kans krijgen in het gras. Die kruiden trekken weer insecten aan, waar de weidevogelkuikens van leven. Op deze manier kan goed faunabeheer worden vorm gegeven zonder dat er één geweer aan te pas hoeft te komen.